



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Præscriptionibvs. Titvlvs XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

impossibilis, vel libertati ecclesiasticae obviantia jurare conigerit, ad obviandam dantaxat licita, possibilia & non obviaria libertati ecclesiastica, iurantium referri debet intentio. Declaramus quoque iuramenta sub huius generalitate quaecumque eis sub qualcumque a verbosis formis practica vel praefixa, ad licita possibili & libertati ecclesiasticae how obviantia eis, ramum enim: plororum juantes ad illa pcc prædationem jumenti huicmodi non tenerit.

CAP. II.

Per ecclasticum judicium ordinarium leui, compellitur iudex ecclesiasticae confundere, seu cauercere, quid ad previsum suum iuratum illi, servare.

Bonifacius VIII.

Iste multies, que alienationibus dotum & dona: Litem propter impunitas contentient non contraveni: nro, iuramento firmantes, servare iuramentum huicmodi non vi nec dolo peccatum, de jure canonico legimus: quia tamen quidam judices seculares contra perfidias & scelera audire, quavis eis confit legitimi: de hujusmodi iuramento eis. Nos animatum pericu: lo invitate violentes, eosdem judices ad servandum pericu: lo canonicos, per locorum ordinarios censu: ecclesia: faciemus compellendos.

CAP. III.

Eduipoll faciemus, possum vel respondens cont: aria di: nro, iuramento ecclesiastico, valit purpuris à confirmatione ecclesie. Idem si hoc fecerit procurator, ipso mandante, vel r: i: idem, et non prospiceat, sed, iurando.

Idem:

Cum in positionibus super electionis sua negotio (quod iuramentum in causa prælatum) à te datis, fui: iurispositionibus, quas ad positiones sui adversarii facili: degrediunt, reperitur contraria manifesta: tibi tan: quam periculo iuris causa & rationabiliter te excusat: hoc ipsa electione perpetuum silentium imponi de: batur.

Identiter, si te exp̄s mandante, vel etiam ex p̄fido fecisse, et ratus habente, seu non revocante positiones, ut responsones hujusmodi contrarias tuo nomine tuis fecerit procurator.

DE EXCEPTIONIBUS.

TITULUS XII.

CAP. I.

Les sive dicta hujus decretalia. Primo ponit arcam, & ius: ei: quoniam, & confidat in causam. Secundo dicit, quid res: quia aliorum excommunicatio exceptio: ut ipsum respon: sio ex iugendo, delicto excommunicacionis speciem, & nonn: animadversari exceptio: ex eis intrando deo probare: atq: deo procedet in causa, & illam in expensi conformabit. Tertio: fuit, quod ille iustus de securitate, & probante eadem vel alia ex: communicatio, ultra responsum. Sed quia alio sum, voluntate: Regis quod ultradictum vocem excepio non apponit, nisi ex: causa. Quare quod si apponit post rem, pudecam, impedit: am, sed invenientur multemus valer. Sexto dicitur, quod su: publice excommunicatus, res mea apponenter, ex suo officio debet: agere repeller, hanc. And.

Innocentius IV. in concilio Lugdun.

a. Aquacang. b. hic generalia principia confirmato tra: bire ad illuc, & alia de quibus in text. Alex. confil. 19. volum. 1. & Decr. confil. 17. c. vide nos per Rom. sing. 493. in cap. ubi iu: mentum. & 493 incipit uscuius. & per Ioan. And. in cap. sum laius. de fini competenti, addit. Eelman 61. exi. de jure.

Pla a consideratione statuit mater ecclesia, quod majoris excommunicationis exceptio, in quaquam parte iudiciorum oppofita, lites differat, & remeatur, communione & periculum evitetur, contumacia vitium reprimitur, & excommunicati (dum a communibus achibus excluduntur) rubore sufficiat, ad humilitatis gratiam, & reconciliationis aſſidua facilis inclinatio, sed hominum facere et malitia quod proutum est ad remedium, tendit ad noxiā. Dura enim in cauſis ecclesiasticis frequentia haec exceptio per maioritatem opponitur, contingit incedum differi negotia, & partes fatigari laboribus & expensis: proinde (quia moribus iste quasi compounit trepidi) dignum duximus commercium adhibere medelam. Si quis igitur excommunicatus expirat, scitiosus eam rem se defere debet in publicam motionem, quam intra octo dierum spatiū (c. die in quo proponitur minime computato) probare valeat aperitissimis documentis. Quod si non probaverit, iudex in causa procedere non omittat: reum in expensis, quas actor ob hoc diebus illis se fecisse docuerit, probabita taxatione condemnans. Si vero pollicendum infinitum durante iudicij, & probationis copia succedente, de eodem excommunicatione, vel alia excipiatur rerum, & probeatur, actor in sequentibus excludatur, donec meritorum abolitionis gratiam obtinere: ita, quia præcesserunt nihilominus in suo robore duratur. Proviso, quod ultra dies vices haec non opponatur exceptio, præterquam si excommunicatione nova emerit, vel evidens, & prompta probatio supervenienti de: aequa. Sed si post sem judicata talis exceptio proposatur, executionem impedit: sed sententia, quia præceſſit non minus roburi debitum obtinetur: eo tamen falvo, ut si actor excommunicatus sit publice, & hoc iudex no: verit a quondamque (eii de hoc reus non exceptiat) iudex ex officio & suo adorem repellere non posse: nat.

CAP. II.

Exceptio nisi iudicata per ecclasticum iudicem admitti debet in foro seculare, & i iureno, hanc. And.

Bonifacius VIII.

Cum quidam seculares judices (dum coram eis excipiunt de re per ecclasticum iudicem judicata, in causa, quoad eum pertinet cognitio de confiteantur, vel de jure) reculent exceptio: audire, in derogationem iuris ecclasticis et clericatis & contemptum: Decretum: ut per centuriam ecclasticam ab inquisitore coercantur hujusmodi; & id admittendum exceptionem eandem (ubi illas de jure debet admitti) a locorum ordinariis compellantur.

Similiter ecclasticici judices [si eorum ipsi excipiatur de re per ecclasticum iudicem judicata] exceptio: iplam ad admittendum in his, que animarum periculum non indicant: per superioris suis [nisi fecerint] animadver: sione debita cafigantur.

DE PRÆSCRIPTIONIBUS.

TITULUS XIII.

CAP. I.

In præscriptionibus sufficiens fides, ubi ius commune,

a. De intellectu vide Coriariv. in cap. quatuor, de pac. lib. 6. in 3. par. velutio, § 3. & Lud. Goman reg. cancellarie, de annali po: fessoris, quæst. 44. b. al. & communione. c. sed f. ultime dies ejus feruntur, an tali inter eis effe compendit, dicit Fel. in cap. fin. de except. d. Non quod non faciat, tamen publice excommunicatus, ergo iudex sit. Vide §. metandam. 2. q. 1. Anch. Fons. e. vide Dec. in episcopis, de appell.

Eccc 2

vel presumptio non est contra prescribentem, alias debet allegari
titulus, & probari: nisi si prescrip. cuius contraria non extas
memoria. b.d. Iosan. And.

Bonifacius VIII.

Episcopum, qui ecclesias, & decimas, quas ab eo
cepit, proponit (licet in tua finis constituta dicitur
eis) se legitime prescripisse, allegare oportet
(cum ius commune contra ipsum faciat) huiuscmodi pre-
scriptionis titulum a, & probare. Nam licet ei qui
rem prescripsit ecclesiasticam, si ibi non est contrarium
ius commune, vel contra eum presumptio non habeatur,
sufficiat bona fides, ubi tamen est ei ius commune
contrarium, vel habetur presumptio contra ipsam, bona
fides non sufficit, sed est necessarius titulus, qui posset
causam tributum prescribendi. Nisi tanti temporis alle-
gatur prescrip. cuius contraria memoria non exi-
bat.

C A P. II.

*Privesse ipso iure, vel per sententiam, bonis, quae tenet a Ro-
manis, vel alius ecclesias, illas menses spacio centum annorum contra
Romanam, vel quadragesita cent adiutori non prescribitur. Eius au-
tem hereticorum, qui catholicis putabantur, bona paterna contra
Romanam & alias ecclesias praesertim spacio quadraginta anno-
rum. Idem in extranei locis.*

Squi b (exigentibusculpis, vel excusibus ab eisdem
commisisti) bonis que a Romana, vel ab aliis tenent
ecclesias, sint per sententiam, vel ipso iure privati: fla-
tumus, ut in apprehensionis, vel occupacionis, posse
quandocunq; eos eisdem nullus [licet] leges huma-
nas super hoc alia tempora statuerit videantur; i p[ro]p[ri]ecelle-
nis temporis lapsus oblitus; nisi contra ipsam Rom. ec-
clesias centenaria, vel contra ecclesias alias quadrage-
stria prescrip[ti]o legitima sit completa. Si post mor-
tem hereticorum (quidam vivent, catholici putabantur)
bona ip[s]orum a catholicis eorum filios, vel nepotibus,
aut extraneis quibuscumque, spacie XL. annorum
suerint bona fide possessa: fancimus eos, super bonis hu-
miorum (etiam si a Romanis pervertere deberent eccle-
siam) in hoc casu non esse ulterius molestando:
quamquam illi, quorum bona fuerant, nunc detegantur
heretici extitunt.

DE SENTENTIA ET RE INDICATA.
TITULUS XIX.

C A P. I.

Tulix, qui contra iustitiam, & contra conscientiam aliquid in
iudicio fecerit in gravatum partem, per gratiam, vel per fortes, con-
demnandum est pars lege iniquitate committita. Et per annos eti s[ic]
fusus & perpetuo, si meo tempore ingredi se desiring, nisi papa
omni ipso dispenset, Iosan. And.

Innocentius IV, in concil. Lugduni.

Cum aeterni tribunal iudicis illum reum non ha-
beat, quem iniuste iudeo condemnaret, testante
Propheta: nec damnabit enim, nisi judicab-
tur ille; Caveant ecclesiastici iudices, & prudenter atten-
dant, ut in causatum processibus nihil vindicet eodium;
vel favor usurper, timor exuler, primum aut expecta-
tio praeiudicium non evertat, sed statim gemitum
in manibus, lances appendant aquo libramine, ut in
omnibus quae in causa agenda fuerint, praeterit in con-
cipienda sententia & ferendis, prae oculis habeant folium
Deum: illius imitantes exemplum, qui querelas

a. An sufficiat titulus iustitiae, docent Abb. & Fel. in e. de
quarta. & in e. auditio. de prescr. b. De intellectu. Iosan. Ebd. in
fit. de iust. & rebus fiscis.

populi tabernaculum ingressus ad Dominum, ut
in secundum eius imperium iudicaret. De quo
iudex ecclasticus, ordinarius, ut etiam obediens
conscientiam, & contra iustitiam, in gravatum
terris in iudicio quicunque fecerit per gratiam
forbes, ab exercitione omni iudice amissione
funis, ad affirmationem iste p[ro]p[ri]e quam latitudine
nus condemnandus. Scimus, quod si defensione
tante damnabiliter ingessus iudicata, impedit
laqueo se involvitur, tecumq; causam futuram
qua non nisi per summum pontificis potest
salvis aitis confirmationib; que indebet nulli
cautibus penas ingerunt & induunt. Dicitur
hinc, ut qui in tot praefatis occidere, passim
cabitur.

C A P. II.

Papa Imperatore deponere potest ex iusto iugulo
cuidam Paulum.

Idem facit prius omnia, aliam
impunitam.

Ad apostolicas dignitatis & unitatis iustitiam
guerram, communio novorum populi
provincias diuinas subiicit, nos si in
principium principes regalentes, iusticiam
& tribulationis auctor, iusticiam regalitatem
Papa IX. praedecessori nostro, pro sua curia in
thematis vinculo immorariunt: scimus alios quo
agna autoritatis utros, iudicet venientem famili-
ba, & Hu. b. Sabin. Episcopos, ac dilectum filium Cal-
vinum Ballicum XII. Apostolorum Prolymum Cal-
lem, qui fatuam celabamur ipsius, summa defini-
cio: facientes sibi propriei potest, quod non &
nostris (quantum in nobis erit) patet, & patenti-
cum habere, nec non cum omnibus hominibus, quod
parati sibi pacem & tranquillitatem, h[ab]ent
etiam universo. Ex qua praelator, denuo summa
etiam aliorum quo denunciantur, iustitiam
ceriorum, quam latior, quos ceperit cum
fatu, potest esse pacis plenaria, sed non
illos restitueret (cum hoc idem, tam ipse
promulgaret) rogat & peti ab ipso sicut
ac proponi intiper, quod idem pro nosque
audire, & tractare pacem, ac etiam sicut
nem, quam facere Princeps vellet, quod
busserat vinculo excommunicationis sicut
re praterea, quod si ecclesia cum in aliis com-
debitum laferat (quod non credobat) patet ex
genero, & in statum reformare. Et iudicem
quod in nullo contra iustitiam iudicem
vel quod nos cum contra iustitiam exstatim
vel vocare Reges, praelato, & principes, & cum
amicis, quam fecales ad aliquem suum locum in
fe, vel per solennes nuntios convenerit & etiam
eccl[esi]a confilio conciliis iustitiam. Non
fuerit in aliquo, ex revocare sententiam, & quod non
ipsum in iuste rulset, & cum omni misericordia
sejcordia (quantum cum Deo & homini his faci-
rat) recipere de iniuriis & offensis episcopalis, quod
per eum irrogatis, satisfactionem ab eo & eo
omnes amicos suos fibique adherentes & te p[ro]p[ri]e
plenaque securitate gaudent, ut nunquam hoc sit.

a. Vid. da. in. si. de c. etiam. man. & quod si iuste
& unde sumperit regnum. Di. b. & c. & e. & f. & g. & h. &
compe. vid. ad. o. & f. & in. e. aud. si. de prescr. b. &
dam manu[m] de fuis has duas verba, contra iustitiam. c. &
d. & e. & f. & g. & h. & i. & j. & k. & l. & m. & n. & o. & p. & q. & r. &
s. & f. & g. & h. & i. & j. & k. & l. & m. & n. & o. & p. & q. & r. &
s. & f. & g. & h. & i. & j. & k. & l. & m. & n. & o. & p. & q. & r. &
s. & f. & g. & h. & i. & j. & k. & l. & m. & n. & o. & p. & q. & r. &